

1398b. present early 81

V
Normale

1132.

Vienna i. Cancle. Rea. R. 2
Chra Gra & Reo Sophia. M. ist. H. P. G.
Domini. Clementissimi. Nominis. et. gratia. ac amore. remissa.
Hungarici. Consilii. Graphi. et. fortissimis. impianendum.

Diego
de
Alvarez

Balle.

29 may

821 34
Commercia

112.

Ottora ea se Reo Aplicæ Mattis Domini
Domini Clementissimi Nominis Regio Locum Tenentiali
Hungarico Consilio hisce legi intimandum: Quum Dictione
ibus Sceptro Cesareo Regio parentibus plurimum exinde accessu-
rum sit utilitatis, si conatibus in administrativa industria et augen-
da et magis perficienda conversis sua non desint incitamenta
visum est Cive Majestati Sacratissimæ, circa exclusiva quo
hunc in finem ad mentem Legum concedi consueverunt benigna
Privilégia sequentes ampliorem hisce effectum conciliaturas No-
mas clementer desigere:

I. Omnis seu infra seu extra Monarchia limites
facta nova Inventio, vel hujus Emendatio, et ad maiorem per-
fectionem Erectio, ipsaque etiam olim jam Inventorum, sed obliquo-
ni traditorum Reinventio, ad quodcunque demum industria genus
pertineat, impetrandi bñi Privilégii exclusivi Objectum constituit,
seu illud per intrancum, seu per exterum petatur; huic tamen illud
ea solum lege concedetur, si præcie propounderit, se hoc titulo Domi-
ciliū in Ditionibus Cesareo Regio designandi jus haud præten-
suum.

II. Ipso autem pro consequendo id genus bñi Privilé-
gio petitiones respectivo Vicecomiti, aut Magistratu Civico sunt
exhibendas, cumque immunitate demandata, ut quæ Recurrens aut
ipse invenisset, aut aliamq[ue] sub his addidisse, aut iterum reperisse
existimat, eadem brevibus quidam sincere tamen designentur,
uniquer Privilégia propter designatus periodus 15. Tamen armis
menguan super natura indicata Petitionibus hisce adjungi
debet descriptio causa

365
Concordationis, et quidem
que b. Secundis Artis perito

ad Objectum descrip^tum absque ulteriori inventione, additam
to, aut emendatione perfecte efformandum prorsus sufficiat.
C. eadem descriptione id quod in re novum est, adeoque
Objectum Privilegii constituit, exacte distingui et indicari
debet. d. Inventum, vel Emendationem distincte et accu-
rate, atque sine ulla qua^e erronea interpretationi animam præbere
possit, ac indicato sub b. scopo aduersetur, ambiguitate explica-
re oportebit. C. non licebit quicquam eorum reticere, que ad
eiusdem Inventi adminicula aut hisce utendi, aut rem de qua
agitur in effectum deducendi methodum pertinent; non itaque
licebit seu sumtuosiora, seu non parem prorsus effectum producen-
tia media indicare, nec praticos etiam manipulationis modos,
qui ad successum operationis pertinent, silentio premere.

In quantum per se Objectum e sola Descriptione ad scopum sub
b. expressum adequate cognosci requiri, delineaciones et exempla
quantum fieri poterit, subjungi debebunt. Ceterum a Recur-
rentis arbitrio pendebit, num Descriptionem suam aperiam, aut
sub convolucro sigillato exhibere velit, hocque posterius, ex-
cepto: casu infirmi denotando, per omne Privilegii tempus,
nisi ipse Recurrente contrarium desideret, haud reserabitur.

III. Super argulo prefati generis Recursu eden-
tur illico et absque omni mea^{re} Jurisdictione, cui porrigitur
Testimoniales Objectum ipsius per summos tantum apices desi-
gnatur, diem item et horam, qua Recursus intervenit, indica-
tur. Ab hac enim hora ad die Inventi aut penitus novi
aut denuo reporti, aut Recurrentis aucti prioritas metienda
veniet: ut ergo, si Recursus respicit Objectum
quocunque

quocunque remum vel tantillo tardius propriei, aut in usus De-
cui contigerit, harum tamen circumstantiarum neutra illius
prioris novitati derogaretur. . . Suprafatae porro adnotaciones
adjecta insuper Recurrentis nomine et domicilio, propriaque
ipsius subscriptione, fient pariter in dorso sigillati cui de-
scriptionem paulo superius attactam inclusam esse oportebit
convolucri, eademque descriptio una cum recursu ad quem spe-
stat, tardissime intra triodium Regio Consilio Lottii est submit-
tenda.

IV. Hoc subsecuto, Regium Consilium Lottii
Hungarum exhibitum sibi Recursum, adnexamque ipsi descriptio-
nem, protermissam in Objecti quoq; concernunt utilitatem, aut no-
vitatem investigatione, isthuc intra Octiduum à die percepki:
est perlaturum. Si vero idem Objectum sub Legum aut
alio quodam respectu publico attentionem excitare videatur,
congruas dispositiones pro obtinenda necessaria dilucidatio-
ne inire, eademque pariter intra Octidui spatiuim isthuc
remonstrare oportebit; ipsa tamen supra attacta obsignata De-
scriptio non nisi tunc reservata inspici poterit, ubi Objectum
Medico Facultatis examini in sensu benignatum Normalium
obnoxium occurrit.

Item si alterius etiam incoliz
foret, quod respectus officiorum medicorum hanc subiret, sed fa-
men ex descriptione appareat, illud contra politiam Sani-
tatis, aliosve publicos respectus impingere, eademque adjuncta
in Recurso catenis exhibitis refigerentur, tale Objectum
nec aboque, nec cum Recurso nominilli valebit, hujusque
ad eo concepsit.

V. Privilegii, autem exclusivi ille est effectus: ut per omne relate ad quoc conceditur tempus Impetrans solus et unicus denotati ibidem Objecti usum capere, atque ad hocce conficiendum Opifices, ad vendendum vero Depositoria /, salvo tamen jure dominali / conduceat, aut alia ratione adhibere valeat. Licebit ipsi proterea Privilegium suum per alios exerceri facere, ejusque usu fructum adjunctis sibi Sociis pro arbitrio ampliorem efficere. Poterit demum collatos isti favores in Arem-dam locare, ac in alios quocunque demum titulo transferre, pro Invento denique suo in exteris etiam Dictionibus Privilegio sibi providere. Privilegium autem super novis Inventionibus simili beneficio jam possidentium modificationibus concessum ad hasce precise restringitur, ut adeo nihil juris relate ad primaeum Inventum tribuant, sed nec vice sijam hujusce Proprietario modificationes illas virtute Privilegii sui adhibere licebit, nisi cum earundem Inventore convenierit.

VI. Taxa in Privilegiis pendendo periodo corundem per Recurrente diligendo; 15. tamen annos, uti praedictum est, nungun excessu attemperabuntur.

Omne Privilegium pro prima 5. annorum periodo, absque ulterioris praecise hanc assignandi temporis aut ipsius etiam Objecti Taxe, 10. florenosum Taxa monetae conventione singulo anno pendendo

subest

subest.	Solventur igitur	
universim p ^{ro} 220 g. amnis	- - - - -	50. flui
p ^{ro} 6 ^{to} armo	- - - - -	15. .
" 7 ^{mo}	= - - - - -	20. .
, 8 ^{vo}	" - - - - -	25. .
, 9 ^{no}	" - - - - -	30. .
, 10 ^{mo}	" - - - - -	35. .
, 11 ^{mo}	" - - - - -	40. .
, 12 ^{mo}	" - - - - -	45. .
, 13 ^{mo}	" - - - - -	50. .
, 14 ^{to}	" - - - - -	55. .
, 15 ^{to}	" - - - - -	60. .

proinde pro Privilegio maxime id est 15 annorum

Periodi - - - - - , 425. fl. C.M.

Dividia Taxarum harum pars ante Privilegii levationem
numerabitur; altera autem in totidem ac Privilegium complecti-
tur annos aequalibus Ratis, et quidem cum ipsorum initio erit per-
solvenda; secundum enim ipsum Privilegium pro sublato habebitur.

Quo autem Inventorum quasi tentamen faciendo copia pra-
beatur; Privilégia pro minori ac 15. annorum temporis intervallo
ributa erga Proprietarii Desiderium prolongabuntur ea lege: ut
Taxarum que a proportione ad faciendo adhuc temporis spatii annuali
sum solvenda veniunt dimidium sub ipsa prolongationis concessione;
residuum autem per Ratas initio singuli noviter imprestrati
anni sub decernenda pectu Privilégii extincione deponatur.

Taxarum i' Privilegiis p'offitarum; etiam in hacce circum
faniliarum subin semel concursu vigore suo
exuerentur effubio nequit, bene-urice locum
habita, ubi Privilégiorum ab ius legibim' impetratum

neque ulli exceptioni obnoxium subin e respectibus publicis
rescindendum videatur. Prater modofatas autem Taxas, Expe-
ditionis item I. florum C. M. Taxam pro singulis Privilegialibus Lit-
teris competentem, nulla pro Privilegiis exclusivis quocumque demum
sub titulo exigetur solutio; ipsaque etiam Expeditoratus Proportio-
nibus elegantioris Scripturæ, aliorumque ornamentorum hucusque
usuvenientes, siquidem Privilegia simplicissimâ plane formâ in
posteriorum expedienda sint, penitus abrogatae habentur.

VII. Quam industriae ratio svadeat, ut con-
cedendi Inventis favores ad omnes Matris. Suæ Sacraæ Dictiones
pro ipso etiam Commerciorum inter easdem necu extenda-
tur; favores hosce Impetrans tribus semper, usdemque suâ via
expediendis instruetur Privilegio, quorum alterum Regnum
Hungariae, alterum R. Principatum Transylvanicæ, tertium
demum reliquias Provincias Pœ. Regias recesset.

VIII. Exponabunt porro Privilegia ante ipsam
etiam ad quam aut primo concessa, aut subin extensa sunt
termini evolutionem. a. Si Objectorum super quibus ema-
narunt Descriptio requiritur qualitatibus vel ex integro, vel
in aliqua parte consistat. b. Si legaliter doceatur,
Idem Objectum sive, cum Limonum super exhibito ad im-
petrandum calendarum Privilegium edetur, in sensu Sectio-
nis X. novum jam non fulget. c. Si Privilegii vigo-
rem adhuc habentia Pol. demonstrat, hujusc Objectum
ab illo, cui tardius Privilegium superinductum habe-
tur, nihil prorosus. d. Si res, cuius titulo Pri-
vilegium concessum est, hujusc expeditionem anno
effectum

effectui haud mancipetur. *C.* Si quis Privilegii adhuc validi exercitium per anni unius spatiū absque sufficienti legitimatione interruperit. *I.* Si altera privilegia lumen Takarum pars per annus que Sectione VI. superioris Designata sunt. Ratas haud prestatentur. *A.* Atque hi Privilegiorum vigore suo privandorum Casus tam primis ipsorum Impetrantibus, quam et subsequis Acquisitoribus pari ratione applicabuntur. *P.* Privilegii demum quocumque modo existint Objectum penitus liberi: usus efficietur.

IX. Quo Privilegium. consequi cupientibus de iis, quae jam concessa sunt, rite constare valeat. Regium Consilium Lotti Privilegiorum exclusivorum tenores, Impetrantium item nomen et Domicilium, Testimonialium denique priorem concessionem praecedentium Datum, una cum illo, sub quo Privilegia expirarunt, peculiari quoq; cuiusvis inspectioni patet. Registro inseret, hocque etiam Privilegiorum in usum deductio, interventaque circa ipsum possessionum mutationes ingredientur. Hac ipsa ratio penes Diringentia reliquarum Dictionum Cœo-Regiam Dicasteria, sed et ab ipso Cœo-regia Commissione in Commercialibus Aulica inserviuncitorum prefati Genera Privilegiorum inhibetur. Committendum insuper erit curulis Regni Jurisdictionibus: ut si Privilegium quodam in arogatione locatur, si per emptionem Cambium, donationem, heredem, aut quounque denum titulo in aliud deriveatur, Regio Consilio Lotti Hungco illico Relatio facta pariter in

Dicto Protocollo prænotatione isthuc illico submittendam.

X. Ad prævertendas riteque definendas
qua intuita Privilegiorum enasci possunt Controversias
sequentia statuuntur: a. Privilegium innititur exhibi-
benda per Recurrentem Objecti relate ad quod illud pertinet
Descriptio, à qua proinde omnis ferendi de ejusdem Ob-
jecti statu et in dolo Iudicij Basis repetenda est. b. Pro
Inventis f. finiūningonij habenda est tam nova rei ope-
adminiculorum seu novorum, seu cognitorum, quam Objecti
jam noti productio, dummodo ipsi media hunc in finem nun-
quam usitata adhibeantur. c. Nomine Reperi-
tij futuris, venit id: si quis industria procedure aut
confectionis modo exteris quidem familiaris, regnicolis fa-
men ignotō complectet, aut in artis aut methodi olim est-
ercent solite, subin vero obliioni sepulta Cognitionem
iterum Deveniat. d. Meliorationum f. finiūningonij
Categoriam constituit tales Objectorum jam privilegia-
torum modificationes, additamenta, et manipulationes,
quibus idem Objectum a minoris impendii, aut scopo suo
magis idoneum evadit, idem sub ipso effermatiōnis
sue obtulit perfectius effectus. e. Hæc igitur omnia
sum demique nova esse estimabuntur, si ipsorum nec
specimen quodam non epis vulgata Descriptio reperia-
tur; que quidem novitatis questione versanti non nisi
hunc est degeneratura tandem ad Objectum de qui

agitur per Artis-peritos et quidem numeris omnibus absolvendum
überiori haud opus foret manudictione. Quoties Prive-
legium quodam seu rationibus publicis id suadentibus, seu quia
haud exercitum, conditionibusve sub quibus emanavit vel non
satisfactum, vel contraventum est, sufferendum videtur;
eatenus semper altissimo loco erit remonstrandum.

È contra questiones circa illatum Privilegio praegaudiū
paenamque eatenus dictandam, aut partis lœse indemnitatē
obmota ad ordinariam juris viam relegabuntur, qua etiam
intuitu controversiarum de Privilégii proprietate tuncque
etiam erit ineunda, ubi Privilégio possens alios à producendo
ejusdem objecto arceri, aut objecta cum sui detimento jam
producta, seu pro manibus produceritis, seu tertii cuiusdam,
seu ab exteris illata fuerint, sequestro affici desideraret.

Pertinet autem ad respectivarum Competentiarum obligatio-
nem, tali in casu respectivis partibus justitiam quam celeri-
me administrare.

Quæ proinde Consilio Lottii Regio Hungarico pro sui Di-
rectione et instituenda publicatione significantur, unà que
quinque Formularia nempe 1mo Recursuum pro Privilégis
ad Jurisdictiones dirigendos, 2do Descriptionis hanc de casu
in casum comitatur, 3ro testimonialium, quas Jurisdictiones
super dictis Recursibus edent, 4to Stili, juxta quem Privilégia
concinnabuntur, 5to denique digestri, cui Privilégia inscri-
debetur, transmittuntur. Hocce postremum Eadem
Consilio Lottii Regio proinde latitudis sua Cynosura deci-
vitur est; reliqua ad jurisdictiones

Dimittendis eo cum mandato adjungenda erunt: ut illa sub
punictis 1°, 2°, et 4° ad Gremialium suorum notitiam per-
ferant; Formularis autem punto 9° commemorata exemplaria
sufficienti numero semper presto habeant; siveque Testimonialium
ad qua referuntur expeditioni utpote sensu Sectionis III. peculia-
rem respectum subeundi nihil remore obrepere valeat.

Datum in Imperiali Urbe Vienna Austria, die prima
Mensis Februario, anno Domini Millesimo Octingen-
tisimo Vigesimo Primo.

Princeps Franciscus Rohr

Consiliorius Literarum

abgnm Sacra Cesarea
Ap. Matth. mandatum.

Stjphnus Rohr

Secundum, si inimicorum legium exspiret, ut primus esset batis. De
sefias in prescriptis facultibus. Non solum huius legaliter evidens fuerit:

privilegiat - - - - - in Regno Hungariæ
eodemque aduersis partibus ante expeditionem officiosi desuper documenti jam non
ut nov - - - considerari potuisse, Privilegium pro invigoroso, aut potius novi
concessio considerari debet.

Quinto: ut Privilegium invigorosum sit, si Impetrari - - ejusdem intea
annum, ab hodierna die inchoando, nov - - - - - - - - - - - -
su - - - recdum - usare inchoato - - - , aut usum ejusdem intra Decursum
privilegialium annorum per unam annum haud continuato - - - , quin' sene
eatenus debite legitimare - - . Non assimiliter

Sexto: ut Privilegium invigorosum sit, si Taxa in Defixis Ratis
hanc dependet.

Si autem prescripta conditiones ad amforim adimplata fuerint,
Impetrant . . . Privilégii eodem non tantum uti, frui, et gaudere posse . . . , verum
etiam clementer precipimus et committimus, ut per decursum . . .
privilegialium annorum, à die intervento solita publicationis hujus Privilégii
inchoando, in Regno Nostro Hungaria, eidemque adnexis Partibus, propter Ipsos . . .
Impetrant . . . Heredesque suos, aut Cessionario, nemini alteri licitum sit,
exhibit . . . et descriptione prouisa, - - - - - per Impetrant . . .
imitatio suscepta est, sufficiat: per Privilégium, in emolumentum . . .
- - - - - cessari, nec non sub
irroganda in singulo transgressionis casu pecuniaria multa in Centuor
Aureis in specie consistente, ex qua medietas Pauperum Fundo illius loci, ubi
Tudicum primæ Infanticie latum, et alia medietas vero Impetrant . . .
Privilégii . . . obtingat,
et inomise per Fiscum Nostrum Regnum, ubi transgressio interveniret, in
caſſari procurabili, ac integrō . . .

Indignatio Nostra mansura est, prout etiam Imperialis - - quoque - - -
- - - - - - - - - - - - reservatum manebit, contra transgressorum
Talem coram competente Judice intuitu damni sibi illati et legitimandi procedere.

Jurisdictionibus proinde, quas concernit, benigne mandamus, ut circa manus-
tensionem hujus Privilegii, et cum eodem connectas conditiones debitam vigilantiam
adhibeant. Datum - - - - -
Die - - - - - Mensis - - - - - Anno Domini
Millesimo Octingentesimo - - - - - Regnum nostrum
Hungarie, Bohemie, et reliquorum anno - - - - -

Formulare

Typo traditio-

Privilegii exclusivi

N. 4.

1821
1822

Formulare

Consignatio

Benigne elargitorum
Privilegiorum exclusorum.

N 5

82

192

Formulare A.

Inclita Universitas /: hic exponatur Comitatus aut Civius Magnatus,
ad quem recursus formandus est: /

N. N. /: exponat nomen, cognomen, character, locus habitationis pro elargiendo
Privilegio recurrentis vel recurrentium: / demisse exponit: / exponunt: / Se Inven-
tum penitus novum / vel Inventum iterum: / repertum habere: / vel meliorationem
excogitasse: / in essentia in eo consistentem : Quod
/ hi inseretur expositio Inventionis: /

Accurata Descriptio ejusdem juxta Directivas Regulas facta,
adjacet. /: si delineationes, proposita, aut forma una exhibentur, id adquate
cum designatione postorum hic exponatur: /

Ad hanc expositam et prescripta descriptione provisam Inventionem
/: meliorationem: / quam prefatus et subscriptus recurrens / recurrentes: /
juxta scitum et conscientiam suam in Dictionibus Augusto Domini
Austriaca subjectis secundum I^{um} II^{um} benigni Decreti aulici dicitur: /
Februarii 821. A^o 1192. novam adeoque ad suum periculum et reffensionis
onus pro obtinendo Privilegio exclusivo: legetenus qualificatam esse putat
/: petant: / Item / Pidem: / idem Privilegium ad memoriam exhibi-
tam Inventionem / meliorationem: / juxta modalitatem in adiecta sigillata
descriptione contentam cum prescriptis Clausulis et conditionibus
ad amos sibi concedi petat /: petunt: / et officiosum Docu-
mentum ad firmandum Ius eum prioritatis expedendum extorat
/: ercent: /

/: Locus, annus et dies expeditionis
hujus remonstracionis: /

Formulare B.

Per infrascripsum officium hisce testatum reddite: Hodierna
Die /: exponitur dies, mensis et annus/ hora - - - ante /post/ meridiem
N. N. /: nomen, cognomen, character, et locus habitationis pro privilegio recur-
rentis vel recurrentis/ in hoc officio comparuisse, et penes pre-
scripsum Supplicem libellum, et sigillatum fasciculum, in quo
Descriptio novæ /aut veterum reperitæ/ Inventionis /: meliorationis/ pro-
tensive continetur, et quæ juxta memoratum Recursum in essen-
tia in eo consistere deberet, quo - - - - -
/: hic inseretur expositio Inventionis verbottenus, prout in recurso
deducitur, unde cum adnotacione adnexarum nefariorum Delineationum,
proplasmatur, et formatur/
huiusc Officio exhibuisse, ac pro petitio privilegialium
annorum termino obvenientem juxta S^{an}cti VI^{tan} C^{on}gnⁱ Decreti
anci d^{icitur}: i. Februarii 821. A^{no} 1132. dimidiam cum
florensis conventionalis monetae Privilegii Taxam deposita-
rum /: os / esse.

Signatum die - - - - -

Formulare C.

Accusum ad Arum Exhibiti

Comitatus.

Description

facta per N. V.): ponatur nomen, cognomen, character, et locus habitationis; / prætensive novæ / vel iterum reperie / Inventionis /; vel Inventi meliorationis; / quæ in essentia in eo consistit:

/ hic inseratur contenta in recurso conformis deductio; /

Percepit: / annus, mensis, dies, hora; /

Subscriptio Recurrentis / tum; /

Officii Subscriptiones.

/ postremum hic inferius dies adverbus ad Consilium Regium Locumtenentiale Hungarium, ac N. exhibiti penes idem Dicasterium, nec non dies ultioris promotionis ad aulam adequate exponatur; /

Constitution

Chlorolegum elatiorum *Menige* 6